

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα – Έκθεση και Λογοτεχνία,

Ημερομηνία: 03 Ιουνίου 2022

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α

A1. Σύμφωνα με το συγγραφέα η σημασία της ιστοριογνωσίας έγκειται στο γεγονός ότι η γλώσσα, το αξιακό μας σύστημα και οι κοινωνικές νόρμες συνδέονται άρρηκτα με το πολιτισμικό μας παρελθόν και καθορίζουν το παρόν αναδεικνύοντας την αξία της ευθύνης. Άλλωστε, η γνώση του προγονικού βίου συμβάλλει στην κατανόηση της σύγχρονης εποχής αλλά και στη συνειδητοποίηση, ατομική και συλλογική. Παραδειγματιζόμενοι από τις επιλογές των προγενέστερων αντιλαμβανόμαστε την υπόστασή μας και τον σκοπό μας.

ΘΕΜΑ Β

B1.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

B2.

α. Ο τίτλος του κειμένου 1 είναι ερωτηματικός, σύντομος και ρηματικός, αποσκοπώντας στη διέγερση του ενδιαφέροντος του αναγνώστη. Πιο συγκεκριμένα, το ερωτηματικό μόριο «γιατί» θέτει με σαφήνεια τον προβληματισμό ως προς τους παράγοντες που καθιστούν την ιστοριογνωσία απαραίτητη, ενώ η ύπαρξη ρήματος «μαθαίνουμε» σε α' πληθυντικό πρόσωπο προσδίδει προσωπικό ύφος και καθολικότητα υπογραμμίζοντας την κοινή ευθύνη. Με τρόπο παραστατικό, προσελκύει το αναγνωστικό κοινό και προϊδεάζει για το θέμα. Πράγματι, στο κείμενο αναλύονται οι λόγοι για τους οποίους οι μαθητές, κυρίως, απαξιώνουν την ιστορική γνώση, ενώ υπάρχει νοηματική επανάληψη του τίτλου στην 1^η παράγραφο μέσω του ευθέως λόγου («Γιατί, κύριε πρέπει να μαθαίνουμε ιστορία;»). Επομένως, ο τίτλος κρίνεται εύστοχος, καθώς είναι εύληπτος και πυκνώνει το βασικό θεματικό άξονα του κειμένου.

β. Ο συντάκτης στο κείμενο 1 προβληματίζεται ως προς την απαξίωση της ιστορική γνώσης από τους νέους. Συγκεκριμένα, στην πρώτη παράγραφο ισχυρίζεται ότι η ιστορία είναι απωθητική στους νέους κυρίως εξαιτίας της αδυναμίας σύνδεσης της ζωής των μαθητών με το παρελθόν από την εκπαιδευτική κοινότητα. Ενισχύει την πειστικότητα του ισχυρισμού αυτού

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

παραθέτοντας σε ευθύ λόγο γνώμη κάποιων φοιτητών «Γιατί, κύριε...μέλλον», προσδίδοντας αμεσότητα στο λόγο, αντικειμενικότητα και διαμορφώνοντας ύφος οικείο και απλό.

B3. Η συντάκτρια αποσκοπεί να ευαισθητοποιήσει και να προβληματίσει το δέκτη αναφορικά με το ρόλο της επετείου ώστε να διατηρείται άσβεστη η μνήμη. Για να επιτύχει την πρόθεσή της επικαλείται το συναίσθημα του αναγνώστη, αξιοποιώντας αντίστοιχα μέσα. Αρχικά, εντοπίζεται η πρωτοπρόσωπη αφήγησης («Για να επανέλθω...», «Για να δώσω...», «ας πω...») που προσδίδει εξομολογητικό και προσωπικό ύφος, με μορφή εσωτερικού μονολόγου χωρίς αποδέκτη. Ακολουθώντας, ανιχνεύονται σχήματα λόγου, όπως η προσωποποίηση («η επέτειος... είναι μια μέρα... Πάει παντού», «Παρελαύνουν οι θερμοπύλες...») και οι μεταφορές ([η επέτειος] «είναι δωρεάν μεταφορικό μέσο...», «την πιο εγκόσμια μορφή στην επέτειο.») που αισθητοποιούν το μήνυμα, ώστε να καθίσταται ιδιαίτερα προσιτό, και καθιστούν ύφος άμεσο και ζωντανό.

Τέλος, η ύπαρξη ασύνδετου σχήματος («Τιμά τους ήρωες,... στον άγνωστο στρατιώτη», «-ιδού η νύφη... κοντά η ενηλικίωση») δίνει στο λόγο ζωηρότητα, παλμό, καθιστά το ύφος ασθματικό και αυξάνει το συναισθηματικό φορτίο.

Ακολουθούν απαντήσεις και στα επόμενα ερωτήματα.